

ECHO

ABVV

De nieuwsbrief van de Federale en
Intergewestelijke studiediensten van het ABVV

verschijnt niet in juli en augustus

V.U.: Jean-Marie De Baene • Hoogstraat 42, 1000 Brussel

Afgiftekantoor: Brussel X

inhoud

Nummer 4, april 2020

■ Economie

'Essentiële' sectoren, zei u?

Macro-economische impact
covid-19 zwaar en onzeker

■ Ondernemingen

Welzijn op het werk en risicopreventie
tijdens de pandemie

■ Sociaal beleid

Besluiten van bijzondere machten
moeten gecontroleerd kunnen worden

De overlegorganen op bedrijfsniveau
ondervinden hinder van corona

■ Sociale ombuds

Werking paritaire comités in tijden van corona

■ Echo regio Brussel

COVID-19: compenserende maatregelen
van de Brusselse regering

■ Echo regio Vlaanderen

Vlaamse energiepremie voor
tijdelijk werklozen

■ Echo regio Wallonië

Coronavirus: maatregelen in Wallonië

■ Europa & Internationale relaties

Coronavirus: welke antwoorden in Europa?

Internationale solidariteit is van
vitaal belang in crisistijd

ECHO download:

www.abvv.be/publicaties

ECHO per mail:

patsy.delodder@abvv.be

www.abvv.be

NL - FR: Cette lettre d'information est aussi disponible en
français www.fgtb.be/publications

Sociale bescherming in tijden van corona

De coronaviruscrisis woedt nu, midden april, in alle hevigheid, ook al zijn er signalen dat het ergste van de gezondheidscrisis wellicht achter de rug ligt. Dit mag zeker geen aanleiding zijn om nu al de teugels te vieren. Vanuit werkgevershoek komt er meer en meer druk om de economische activiteit te heropstarten, ook binnen de zogenaamde niet-essentiële diensten. Essentieel of niet: voor ons moet de bescherming gegarandeerd zijn, er kan pas (opnieuw) gewerkt worden in veilige omstandigheden.

De hevigheid van de sociaal-economische crisis wordt stilaan duidelijk: meer dan 1 miljoen werknemers of bijna 40% van het totaal aantal loontrekkenden in de privé, zijn op tijdelijke werkloosheid gezet. De helft van de zelfstandigen doen beroep op de overbruggingspremie. De omzet van het bedrijfsleven daalde met één derde. De vooruitzichten zijn alles behalve rooskleurig: de voorspellingen over de krimp van de economie in 2020 gaan van 4% (IRES) tot 8% van het bbp (Planbureau/NBB)! Het begrotingstekort zou oplopen tot 7,5% en de overheidsschuld tot 115% van het bbp.

Deze crisis moet voor iedereen duidelijk maken hoe belangrijk onze sociale zekerheid is. Dankzij een performante gezondheidssector en werknemers in de zorg die zich uit de naad werken, kon erger voorkomen worden. Dankzij de werkloosheidsverzekering kon het inkomensverlies van de getroffen werknemers beperkt worden. We bekwamen als ABVV een hogere vervangingsratio (70% van gederfde brutoloon) en een toeslag van 5,6 euro per dag en sommigen kunnen rekenen op een toeslag van het bedrijf of de sector. Niettemin moet het merendeel van de werknemers het doen met een nettoloon dat schommelt tussen de 1100 en de 1500 euro.

We moeten in elk geval de sociale bescherming van de toekomst nu veilig stellen. Anders wordt het snel terug 'business as usual' en krijgen we een herhaling van de neoliberale aanpak waarbij de overheidstekorten worden weggewerkt door te saneren op overheidsdiensten en sociale zekerheid. Dit zijn de lessen die we moeten trekken van deze sociaal-economische crisis:

- Het belang van een sterk federaal beleidsniveau dat coördinerend kan optreden om crisissen te lijf te gaan;
- Het belang van een robuuste sociale zekerheid, niet alleen vanuit een sociale bekommernis maar ook vanuit economische overwegingen ('automatische stabilisatoren' in het jargon);
- Het belang van een sturende overheid want de vrije, globale markteconomie is bijzonder kwetsbaar voor externe schokken en sowieso niet duurzaam uit zichzelf;
- Bedrijven en ondernemers moeten in de toekomst meer hun verantwoordelijkheid nemen en zich voorbereiden op en verzekeren tegen risico's want als het nu misloopt komt de factuur bij de gemeenschap terecht;
- De overheidstekorten wegwerken die deze crisis heeft nagelaten moet het debat over een andere fiscaliteit, meer op kapitaal en vermogen, in een stroomversnelling brengen en ook de Europese begrotingsregels (en financieringstechnieken) fundamenteel ter discussie stellen.

■ ECONOMIE

'Essentiële' sectoren, zei u?

De instructies voor de burgers zijn sinds de uitbraak van de coronacrisis duidelijk: 'blijf in uw kot'. Zodra diezelfde burgers echter de hoedanigheid hebben van werknemers, zijn de zaken minder duidelijk. De algemene principes van het Ministerieel Besluit (MB) van 18 maart 2020 zijn dat handelszaken en winkels gesloten zijn (met uitzondering van een bepaalde lijst), en dat voor het overige zoveel als mogelijk telethuiswerk wordt verricht. Indien dit niet mogelijk is, moeten de prestaties op de werkplek verricht worden met strikte naleving van de regels van 'social distancing'. Als dat niet kan, moet de onderneming sluiten.

Deze regels zijn niet zo strikt voor de als 'essentieel' beschouwde ondernemingen en diensten. Het Ministerieel Besluit definieert deze als de ondernemingen en diensten "die noodzakelijk zijn voor de bescherming van de vitale belangen van de Natie en de behoeften van de bevolking." In deze context werden de MB's van 23 en 25 maart over dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus te beperken enkel door de regering uitgewerkt, zonder overleg met de werknemersvertegenwoordigers. Pas na verschillende syndicale reacties op de inhoud van deze MB's heeft de eerste minister het advies gevraagd van de sociale gesprekspartners over de lijst van de cruciale sectoren. Dit advies werd zeer snel uitgebracht. Op 3 april werd een nieuw MB gepubliceerd.

Wij zijn verheugd dat gehoor werd gegeven aan sommige van onze verzoeken met betrekking tot de openingsuren van de handelszaken. Terwijl de vorige versies van het MB de deur openlieten voor handelszaken om hun openingsuren uit te breiden, moeten deze laatste nu de gebruikelijke openingsuren respecteren.

Op verschillende van onze syndicale vragen werden echter niet ingegaan, zoals het rekening houden met de reële activiteiten van ondernemingen, in plaats van het behoren tot het ene of andere paritair comité. Sommige paritaire comités omvatten immers een ruim spectrum aan economische activiteiten die momenteel niet allemaal essentieel zijn voor de economie.

Tot slot onderstrepen we dat deze crisis ook aantoonde dat de sectoren 'met sociaal nut', dit wil zeggen diegene die vandaag op de eerste lijn staan, voornamelijk vrouwelijke sectoren zijn met lage lonen (gezondheidszorg, handel, kinderopvang enz.). Deze sectoren verdienen een maatschappelijke en financiële opwaardering na de crisis.

giuseppina.desimone@abvv.be

Macro-economische impact covid-19 zwaar en onzeker

De directe impact van de coronacrisis is algemeen en zwaar. Enerzijds komen de inkomens van de gezinnen zwaar onder druk door jobverlies en maatregelen van tijdelijke werkloosheid. Anderzijds liggen grote delen van onze economie volledig stil. De totale economische impact zal afhankelijk zijn van de duur van de crisis en de maatregelen errond. In ieder geval wordt verwacht dat de Belgische economie in 2020 met minstens 4% zal inkrimpen. Het verlies aan omzet loopt op van 5% (nutsvoorzieningen) tot meer dan 70% (horeca, recreatie, cultuur). Gemiddeld is de omzet in onze economie met één derde in elkaar gezakt. Het zijn vooral kleinere ondernemingen die de grootste daling in omzet kennen.

In het kader van de Economic Risk Management Group - werkgroep onder leiding van de Nationale bank waarin o.a. vakbonden en werkgevers zetelen - worden enquêtes uitgevoerd bij de bedrijven en burgers. In de pers werd door verschillende werkgeversorganisaties opgemerkt dat "door de generositeit van de uitkeringen" vele bedrijven niet aan voldoende personeel geraken en daardoor stil liggen. Dergelijke uitspraken zijn ongepast en bovendien leren de enquêtes dat 95% van de ondernemingen dat niet als probleem beschouwt. De ineensstorting van de vraag naar producten, problemen in de toeleveringsketen of het verbod op het uitoefenen van de activiteit zijn de hoofdredenen voor de daling van de activiteit.

Verder moeten we ons economisch niet enkel zorgen maken over de impact van de verminderde economische activiteit maar ook over de sluimerende nieuwe schuldencrisis in de privésector. Wanneer ten gevolge van de verminderde economische activiteit vele verzwakte bedrijven hun betalingsverplichtingen niet na kunnen komen, zou dit opnieuw een schok (creditcrunch) in de financiële wereld zelf met zich mee kunnen brengen. Ook dit zullen we van kortbij opvolgen in de ERMG om zo constructief mee te denken om de macro-economische schok te temperen.

lars.vandekeybus@abvv.be

Welzijn op het werk en risicopreventie tijdens de pandemie

De bijlage bij het Ministerieel Besluit (M.B.) van 3 april 2020 tot wijziging van het M.B. van 23 maart 2020 over dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus te beperken, bepaalt de lijst van cruciale sectoren en essentiële diensten. Werkgevers van niet-essentiële bedrijven zijn verplicht om telewerk te organiseren voor personeelsleden van wie de functie zich daartoe leent. Als telewerk niet mogelijk is, moeten de regels van 'social distancing' (1,5 m tussen elke persoon) worden toegepast.

Werkgevers van bedrijven die essentiële diensten leveren evenals fabrikanten, leveranciers, aannemers en onderaannemers van goederen, van werken en van diensten die essentieel zijn voor de activiteit van deze ondernemingen en diensten, moeten zo veel mogelijk de regels met betrekking tot telewerk en 'social distancing' toepassen. Niet-essentiële bedrijven die de verplichtingen in het M.B. niet respecteren na een eerste verwittiging, zullen moeten sluiten.

Welzijnswet respecteren

Belangrijk is dat werkgevers van alle bedrijven in alle sectoren verplicht zijn om de wet van 4 augustus 1996 over het welzijn van werknemers toe te passen, alsook de bijhorende uitvoeringsbesluiten die zijn opgenomen in de Codex over het welzijn op het werk (Codex) en het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming (ARAB).

De inspectiediensten (Toezicht op het welzijn op het werk – TWW) kunnen de naleving van de juiste toepassing van de bepalingen van de Wet van 4 augustus 1996, van de Codex en het ARAB (met name art. 54ter m.b.t. afgezonderd tewerkgestelde werknemers) controleren.

De werkgever moet globale en dynamische risicoanalyses uitvoeren en preventie maatregelen nemen.

▪ globale en dynamische risicoanalyses uitvoeren

'Globaal' omdat ze betrekking hebben op de fysieke, ergonomische, psychosociale, mentale en emotionele risico's en hun wisselwerking. 'Dynamisch' omdat ze geëvalueerd en bijgestuurd moeten worden o.b.v. feedback van werknemers en op nieuwe kennis. Het gaat daarbij om alle werknemers, zowel die in telewerk als die op de werkvloer. Deze risicoanalyses zijn ook participatief want ze worden uitgevoerd samen met het Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk (CPBW).

▪ preventiemaatregelen nemen

Het gevaar wegnemen, het risico verminderen wanneer het niet kan worden weggenomen, collectieve preventiemaatregelen nemen met name op het vlak van arbeidsorganisatie en vervolgens ook individuele maatregelen zoals opleidingen voorzien, informeren, risico's rapporteren, arbeidsgeneeskundige opvolging verzekeren...

De gepaste preventiemaatregelen voor de risico's verbonden aan blootstelling aan het coronavirus zijn o.a., het thuis houden van zieken, telewerk, de organisatie van vergaderingen op afstand, het respecteren van voldoende fysieke afstand, de plaatsing en terbeschikkingstelling van respiratoire bescher-

mingsmiddelen (doorzichtige schermen, maskers, ventilatie van werkruimtes, wegwerpzakdoeken, gesloten pedaalemers), handhygiëne (water, zeep, wegwerphanddoeken, handschoenen, hydroalcoholische gel), reinheid en hygiëne van de werkruimtes, en informatie voor de werknemers over het contacteren van de interne preventieadviseur, de arbeidsarts en de preventieadviseur gespecialiseerd in psychosociale aspecten.

Het onthaal en de bescherming van het welzijn, de veiligheid en de gezondheid van nieuwe werknemers, inclusief van uitzendkrachten, is essentieel.

De werkgever moet de preventieadviseurs van zijn interne en externe dienst voor preventie en bescherming op het werk inschakelen om hem te helpen bij de uitvoering van de risicoanalyses.

De hiërarchische lijn, de werknemers en de leden van het CPBW moeten op de hoogte worden gebracht van de risico's en de preventieve maatregelen die worden genomen.

Inspectie

De inspectie kan vragen om het advies van de preventieadviseur, de risicoanalyses en de preventiemaatregelen genomen in het kader van het risico op het coronavirus, voor te leggen.

Als de inspectie bedreigingen voor de gezondheid en veiligheid van werknemers vaststelt, kan zij passende maatregelen voorschrijven om deze bedreigingen te voorkomen (art. 43 van het Sociaal Strafwetboek), bevel geven tot onmiddellijke stopzetting van de arbeid (art. 46), het pand laten ontruimen (art. 47) of het pand verzegelen (art. 48). Opmerkelijk: tussen 23 maart en 3 april werden inbreuken vastgesteld in meer dan 80% van de ondernemingen waarvan de werkplaatsen door de TWW-inspectie gecontroleerd werden. Een twintigtal ondernemingen hebben hun deuren moeten sluiten.

Indien de werkgever niet voldoet aan de bepalingen van de wet over het welzijn op het werk of aan de maatregelen die door de inspectie worden opgelegd, kan hij ook sancties oplopen, zoals strafrechtelijke en administratieve geldboetes. Indien een werknemer gezondheidsschade heeft opgelopen, kunnen de sancties ook gevangenisstraffen omvatten (art. 127 tot 132 van het Sociaal Strafwetboek).

caroline.verdoot@abvv.be

■ SOCIAAL BELEID

Besluiten van bijzondere machten moeten gecontroleerd kunnen worden

De twee wetten van 27 maart 2020 die machtiging verlenen aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus, werden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 30 maart 2020 en traden op die datum in werking. De eerste wet handelt over de aanpassing van de gerechtelijke procedures en de tweede over de andere maatregelen. Om België in staat te stellen om te reageren op de pandemie en om de gevolgen ervan in hoogdringendheid te beheersen, verlenen deze wetten aan de regering de toelating om op te treden via zogenaamde bijzondere machtenbesluiten in precieze domeinen die vastgelegd zijn in deze wetten, en dit voor een periode van drie maanden, eventueel eenmaal verlengbaar. Deze besluiten kunnen bepalingen van bestaande wetten wijzigen, aanvullen, vervangen of opheffen zonder parlementaire controle. Dit gebiedt ons bijzonder op onze hoede te blijven.

De machten toegekend aan deze minderheidsregering (die in dit kader echter wel wordt gesteund door de oppositiepartijen) zijn uiterst ruim. Op initiatief van de socialistische partijen legt de wet wel beperkingen op aan de activiteit van de regering. De koninklijke besluiten mogen niet raken aan de koopkracht van gezinnen en aan de bestaande sociale bescherming. Ze mogen evenmin de socialezekerheidsbijdragen, de belastingen, de taken en rechten aanpassen, opheffen, veranderen of vervangen. De gerechtelijke procedures mogen trouwens enkel aangepast worden mits de fundamentele beginselen van onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de rechterlijke macht en de rechten van verdediging van de rechtzoekenden worden nageleefd. Het ABVV vindt deze garanties essentieel, met name het behoud van de sociale bescherming en de financiering ervan via de staat.

De lijst van domeinen waarvoor de regering de toelating heeft om 'wetgevend op te treden' met het oog op de bestrijding van Covid-19 is echter lang. De regering kan maatregelen nemen m.b.t. de handhaving van de volksgezondheid en de openbare

orde, om de logistieke capaciteit en de bevoorradingszekerheid te waarborgen, om beschermende maatregelen te nemen voor de financiële en economische sectoren, om de organisatie, de bevoegdheid en de rechtspleging van hoven en rechtbanken en de nadere regels voor de voorlopige hechtenis en de uitvoering van straffen aan te passen, om aanpassingen door te voeren in het arbeidsrecht en het socialezekerheidsrecht met het oog op de bescherming van de werknemers en van de bevolking, de goede organisatie van de ondernemingen en de overheid, met vrijwaring van de economische belangen van het land en de continuïteit van de kritieke sectoren. Vooral dat laatste punt doet de vraag rijzen of het echt mogelijk is om de verschillende aanwezige belangen met elkaar te verzoenen.

Het ABVV vindt het belangrijk dat elke inbreuk met betrekking tot de rechten van de werknemers wordt onderworpen aan het sociaal overleg en dat de vereiste om de bestaande sociale bescherming niet aan te tasten wordt gerespecteerd. Het mag immers niet de bedoeling zijn dat de sociale verworvenheden onder het voorwendsel van de coronacrisis worden afgebouwd. In een rechtsstaat is het van essentieel belang dat besluiten van bijzondere machten gecontroleerd kunnen worden door een onafhankelijk rechtscollege. De wetgever moet deze besluiten uiterlijk een jaar na hun inwerkingtreding bevestigen. Er kan tegen de besluiten beroep aangetekend worden bij de Raad van State, terwijl wetten ter bevestiging door het Grondwettelijk Hof gecontroleerd kunnen worden via een beroep tot nietigverklaring of een prejudiciële vraag.

isabelle.doyen@abvv.be

De overlegorganen op bedrijfsniveau ondervinden hinder van corona

Versoepeling van de organisatie van de Algemene Vergadering (AV)

De fysieke aanwezigheid van de leden van de algemene vergaderingen is in coronatijden niet evident. De werkgevers hebben daarom bij de regering de versoepeling van de organisatie van de algemene vergadering bekomen: een volmachtbesluit voorziet in ofwel een digitale AV (eventueel in combinatie met stemmen bij volmacht), ofwel een uitstel met maximaal 10 weken. We verwachten dat de grote meerderheid van de AV's digitaal zullen verlopen: de directies willen immers zo snel mogelijk hun statuten aanpassen in functie van de hernieuwde vennootschapswet. Ook wij vinden dat de jaarlijkse EFI-vergadering, die steeds de AV moet voorafgaan, zo snel mogelijk moet plaatsvinden. Indien de AV toch wordt uitgesteld, kunnen onze afgevaardigden de trimestriële vergaderingen gebruiken of een bijzondere ondernemingsraad bijeenroepen (1/3de regel) om de impact van het coronavirus op het bedrijfsorganisatie te bevragen en te adviseren.

Organisatie van de overlegvergaderingen

De regelgeving schrijft voor dat de ondernemingsraad, het comité Preventie en Bescherming en de syndicale delegatie fysiek dienen te vergaderen. In coronatijden moet dat gebeuren met respect voor de 'social distancing'-regels. Aangezien dat niet altijd mogelijk is, kan een overlegorgaan ervoor kiezen digitaal te vergaderen. Daarvoor is wel een unanieme goedkeuring nodig van alle werknemersafgevaardigden of de delegees.

Verschiedende regelgevingen verplichten de werkgever de te nemen maatregelen voorafgaand voor advies voor te leggen aan de overlegorganen. Daarom is het zeer belangrijk om zo snel mogelijk een vergaderwijze af te spreken. Indien een onderneming weigert hierover afspraken te maken, kan uiteraard de cel bedrijfsorganisatie van de FOD WASO (voor OR) of de sociale inspectie (voor CPBW en SD) worden aangesproken.

tim.decang@abvv.be

Werking paritaire comités in tijden van corona

Ook het sociaal overleg dient rekening te houden met de maatregelen om de verspreiding van het coronavirus covid-19 tegen te gaan. Voor de paritaire comités stelt zich de vraag op welke wijze deze nog geldig kunnen vergaderen en hoe cao's afgesloten kunnen worden.

Een op basis van de volmachtenwetten opgesteld KB wil hier een oplossing voor aanreiken door het in beperktere samenstelling vergaderen en beslissen toe te laten, net als het elektronisch ondertekenen van een cao (en toetreding tot of opheffing van een cao).

Concreet zal op verzoek van een lid van het paritair (sub)comité, vergaderen en beslissen mogelijk worden als minstens een lid van elke in het paritair (sub)comité zetelende organisatie fysiek aanwezig is in plaats van ten minste de helft van de leden van elke bank.

Elk lid van het paritair (sub)comité kan weigeren om hiermee akkoord te gaan door de voorzitter hiervan in kennis te stellen uiterlijk de dag voor de datum waarop de vergadering zal plaatsvinden. Het gevolg is dan dat tenminste de helft van de leden van elke bank (fysiek) aanwezig dient te zijn.

Cao's zullen kunnen ondertekend worden met een elektronische handtekening. De datum van de cao zal de datum blijven die in de cao zelf opgenomen is, niet de eventueel latere datum van ondertekening via elektronische handtekening.

Overigens was reeds in de reglementering de mogelijkheid voorzien om de handtekening van de afgevaardigden van alle onderhandelende organisaties te vervangen door:

- ofwel de vermelding dat de voorzitter en de secretaris van het paritair orgaan de door de leden goedgekeurde notulen van de vergadering hebben ondertekend;
- ofwel de handtekening van een lid van elke organisatie die vertegenwoordigd is in het paritair orgaan.

Het spreekt voor zich dat we dit nauw blijven opvolgen.

lander.vanderlinden@abvv.be

COVID-19: compenserende maatregelen van de Brusselse regering

De Brusselse regering heeft in overleg met de sociale gesprekspartners verschillende maatregelen genomen.

Voor ondernemers en bedrijven

Eenmalige premie (94,6 miljoen: 4.000 voor 23.000 horecazaken en 2.000 voor 1.300 kapsalons), vrijstelling van de city tax (10 miljoen), leninggaranties (5,2 miljoen), voorschotten van steun voor economische expansie (2 miljoen), belastingvrijstelling voor taxi's (1,5 miljoen), bedrijfsondersteuning (0,2 miljoen), steun aan de dienstenchequesector om de werkgelegenheid te behouden (20 miljoen per maand).

Voor de non-profitsector

Deze sector telt 20.000 mensen in Brussel (15.000 VTE). Er wordt 29,69 miljoen vrijgemaakt om de bijkomende kosten voor het behoud van de activiteit op te vangen (aankoop van maskers, gels, beschermingsmateriaal, diverse voorzieningen, ... maar ook extra en/of vervangend personeel) en om het verlies aan inkomsten te compenseren (voor 3 maanden), waarvan:

- Huishoudhulp (2,32 miljoen)
- Rusthuis & woonzorgcentrum (3,95 miljoen): 250 euro extra per bed
- Sociale actie en handicap (4,97 miljoen), voornamelijk om te voorzien in 50 hotelkamers om vrouwelijke slachtoffers van geweld op te vangen; om 120 extra opvangplaatsen voor migranten te creëren; de openingscapaciteit van de Porte d'Ulysse uit te breiden; maar ook om daklozenorganisaties te versterken en 400 extra verblijfplaatsen te creëren.

- Maatwerkbedrijven (1,6 miljoen): ter compensatie van het inkomstenverlies in de sector.
- Opvang en huisvesting voor personen met een handicap: 3,66 miljoen

Subsidies voor **openbare evenementen** worden automatisch uitgesteld of toegekend als de kosten reeds werden gemaakt.

Ten slotte wordt de winterstop verlengd en tot nader order zullen er **geen afsluitingen van de watertoevoer** meer worden gepland.

constant.karamanis@abvv.be

Nieuw op onze blog ABVV-Experten In de vuurlinie

Het zijn harde tijden. Het coronavirus hakt niet alleen in op ons gezondheidssysteem en op de economie, maar ook op onze dagelijkse realiteit, gevoelens, angsten. In dit soort tijden is solidariteit belangrijker dan ooit, en we zien ook vele voorbeelden daarvan spontaan opborrelen. Maar net zo goed is er veel ongerustheid en onbehagen, en beleeft iedereen de crisis vanuit zijn of haar eigen cocon.

Solidariteit begint met begrip voor elkaars situatie. Daarom brachten de ABVV-experten de voorbije maand geen doorwrocht dossier, maar legden ze hun oor te luisteren bij de experts van de werkvloer: de delegees en secretarissen die overspoeld worden met vragen en noodkreten. Wat brengt deze crisis teweeg op de werkvloer en waarmee worstelen mensen?

Een blik dus op de problemen waarmee velen vandaag geconfronteerd worden, vaak vanuit zeer verschillende invalshoeken, maar met één gemeenschappelijke vijand.

- *Blog 1: de verzorgers, de kinderopvang, de leerkrachten, de gemeenteambtenaren en de werklozen.*

- *Blog 2: de buschauffeur, de kapper, de werknemer in de chemie, de leerling in duaal leren en de werknemer met een bijberoep.*

- *Blog 3: dagboek van een delegee in een grootwarenhuis.*

Ontvang nieuwe artikels meteen in je mailbox: abonneer je op www.abvv-experten.be.

ECHO REGIO VLAANDEREN

Vlaamse energiepremie voor tijdelijk werklozen

Elke werknemer die tijdelijk werkloos werd door de coronacrisis krijgt van de Vlaamse overheid een eenmalig vast bedrag van 202,68 euro voor de betaling van de water- en energiefactuur.

Voor wie?

Iedereen die tijdens de coronacrisis een uitkering tijdelijke werkloosheid ontvangt. Het maakt daarbij geen verschil of iemand voltijds of deeltijds tijdelijk werkloos is. Iedere recht-hebbende krijgt hetzelfde vaste bedrag. De werknemer moet in Vlaanderen wonen.

Ook werknemers die niet onder de Belgische regeling voor tijdelijke werkloosheid vallen, maar wel in een vergelijkbare situatie zitten, krijgen de premie. Het gaat om:

- werknemers die hun hoofdverblijfplaats in Vlaanderen hebben, maar die in het buitenland werken (met een buitenlandse arbeidsovereenkomst);
- werknemers die in Vlaanderen werken, maar hun hoofdverblijfplaats buiten België hebben. Meer bepaald mensen die wonen in een EU-lidstaat, een staat van de Europese Economische Ruimte (EER) of Zwitserland. Het Europees recht bepaalt dat ook deze mensen recht hebben op de uitkering.

Wat met deeltijds technisch werklozen?

Zodra iemand minstens één dag 'tijdelijk werkloos' is, heeft die recht op hetzelfde vaste bedrag als een voltijds tijdelijk werkloze. De overheid maakte die keuze om het systeem eenvoudig te houden en het bedrag vlot te kunnen uitbetalen.

Wat als twee of meer leden van hetzelfde gezin tijdelijk werkloos zijn?

Elk gezinslid dat tijdelijk werkloos werd, heeft recht op de uitkering. Er zijn dus meerdere uitkeringen per gezin mogelijk.

Gebeurt de uitbetaling op basis van de woonplaats van de werknemer of op basis van de werkplaats?

De vergoeding is voor in Vlaanderen gedomicilieerde werknemers en gebeurt dus op basis van de woonplaats van de werknemer.

Wat als iemand pas technisch werkloos wordt in april of later?

Ook dan heeft die recht op de eenmalige vergoeding. Toch voor zover de tijdelijke werkloosheid ingaat tijdens de corona-noodtoestand.

Welk bedrag?

De tegemoetkoming bedraagt 202,68 euro. De overheid heeft dit bedrag vastgesteld uitgaande van wat een gemiddeld Vlaams huishouden per maand uitgeeft voor water en energie (elektriciteit, gas/stookolie/andere energiebronnen). Voor water is dit 30,77 euro; voor de verwarmingskosten 95,05 euro en voor elektriciteit 76,86 euro. Samen maakt dit de bedoelde 202,68 euro.

Het gaat om een eenmalig bedrag. De vergoeding wordt dus maar één keer betaald. Tot nader order blijft dat zo, ook als de nood-situatie meerdere maanden zou duren.

Het bedrag wordt in één keer uitbetaald. De tegemoetkoming wordt automatisch gestort op de rekening van de werknemer. De Vlaamse overheid zal van de RVA (Rijksdienst Voor Arbeidsvoorziening) te weten komen wie tijdelijk werkloos is. De betaling gebeurt door het Departement Financiën en Begroting van de Vlaamse overheid.

Werknemers die niet onder de Belgische regeling voor tijdelijke werkloosheid vallen, maar wel in een vergelijkbare situatie zitten, moeten echter een aanvraag indienen. Bij hen kan de uitbetaling niet automatisch gebeuren. De administratie mist daarvoor de nodige gegevens.

Wanneer wordt het bedrag uitbetaald?

De tegemoetkoming wordt zo snel mogelijk betaald. Voor wie tijdelijk werkloos was op 20 maart (de start van de noodtoestand) kan dit ten vroegste vanaf 20 april. (Het duurt immers een tijdje om alle gegevens te bezorgen vanuit de uitbetalingsinstelling naar de RVA en vervolgens naar de Vlaamse overheid.) Wie nog niet tijdelijk werkloos was bij het begin van de noodtoestand, maar pas later, zal de vergoeding ook later ontvangen.

Wat met je energie- en waterfacturen?

Daaraan verandert er niets: de energie- en waterfacturen moeten blijven betaald worden. Wie betalingsproblemen heeft, contacteert best meteen de water- of energieleverancier.

pieter.verbeek@vlaamsabvv.be

Coronavirus: maatregelen in Wallonië

In dit artikel geven we een overzicht van enkele maatregelen die door Wallonië werden doorgevoerd.

1. 115 miljoen euro voor de gezondheids- en werkgelegenheidssectoren

Om hulp te bieden aan de gezondheids- en arbeidsbemiddelingsdiensten heeft de Waalse regering een uitzonderlijk bedrag van 115 miljoen euro vrijgemaakt. Deze financiële steun zal worden verdeeld over de gezondheidsdiensten, diensten voor mensen met een handicap, opleidingen, diensten voor sociaal-professionele integratie en de sociale economie.

Bepaalde 'eerstelijnsdiensten' in de gezondheidszorg en de sector van de Sociale Actie (ziekenhuizen, rusthuizen, gehandicaptensector) worden geconfronteerd met een toename van de activiteiten. Zij worden gedurende een periode van drie maanden extra ondersteund met een buitengewone financiële interventie. Voor deze drie sectoren worden de bedragen vanaf begin april maandelijks door AVIQ vrijgegeven.

Sommige structuren worden getroffen door een daling van hun inkomsten. Daarom heeft de regering een forfaitair bedrag van 5.000 euro per organisatie toegekend om hen in staat te stellen de crisis te overbruggen. Het gaat om gezinsondersteunende diensten, diensten voor geestelijke gezondheidszorg, hulpverlening en gespecialiseerde verslavingszorg, diensten voor gezondheidsbevordering, dagcentra voor ouderen of personen met een handicap, maatwerkbedrijven, dienstenchequebedrijven, centra voor sociaalprofessionele re-integratie, inschakelingsbedrijven, de 'IDESS' (Initiatives de développement de l'emploi dans le secteur des services de proximité à finalité sociale), kringloopwinkels, enz. Dit forfait van 5.000 euro zal in de eerste helft van april door de administraties betaald worden.

2. Behoud van subsidies en werkgelegenheidssteun

De Waalse regering heeft beslist om gedurende een periode van drie maanden de negatieve impact van de daling van de activiteiten op de berekening van de subsidies voor organisaties te neutraliseren en steun te bieden aan diegenen die nieuwe interactiekanalen hebben ontwikkeld, en om alle regelingen voor werkgelegenheidssteun (APE, Impulsion, SESAM, artikelen 60-61, enz.) te handhaven, op voorwaarde dat de werkgevers geen economische werkloosheid inroepen.

- De 'APE' («Aide à la Promotion de l'Emploi», een vorm van steun ter bevordering van de werkgelegenheid): er worden regelingen getroffen om de betaling van de subsidie in de vorm van een voorschot mogelijk te maken en om de maximumperiode voor de verzending van de loonstaten te verlengen. Verder zijn er ook maatregelen genomen om toestemming te verlenen voor tijdelijke functiewijzigingen tussen maart en mei 2020.
- Dispo: de vrijstelling van de beschikbaarheid voor werkzoekenden wordt automatisch verlengd met maximaal 3 maanden (tot eind mei) om rekening te houden met de verlenging van hun beroepsopleiding, de ondersteuning die ze krijgen bij het oprichten van hun activiteit, hun 'jobcoaching' of zelfs hun stage. Zodra deze hervat wordt, begint de verlenging te

lopen. Dankzij deze maatregel worden de werkzoekenden gedurende die periode nog beschermd in het kader van de degressiviteit van de werkloosheidsuitkeringen.

- Betaald educatief verlof: de regering heeft, tijdelijk en uiterlijk tot 30 juni, afstandsonderwijs gevalideerd om de voorzetting van het onderwijs mogelijk te maken ondanks de sluiting van scholen en opleidingsinstellingen. Terugbetalingsaanvragen kunnen ook nog tot 30 juni worden ingediend.
- Dienstencheques: hun geldigheidsdatum wordt automatisch met 3 maanden verlengd, zodat de gebruikers niet benadeeld worden door de afname of zelfs de stopzetting van de dienstencheque-activiteiten tijdens de gezondheids crisis. De Gewestelijke subsidies blijven behouden en de termijn voor de indiening van terugbetalingsaanvragen bij het Waalse opleidingsfonds dienstencheques wordt verlengd tot 30 juni.

De studiediensten van het Waals ABVV analyseren nu deze maatregelen en hun effecten om eisen op te stellen om werknemers zo goed mogelijk te beschermen in deze uitzonderlijke omstandigheden.

Michel.Mathy@fgtb-wallonne.be

Internationale solidariteit

Wat betekent het woord 'afzondering' voor de straatverkoopster in de straten van Kinshasa die moet kiezen tussen thuis blijven bij haar kinderen met een lege maag, of naar buiten gaan op zoek naar eten om op tafel te kunnen zetten? Hoe voelt de werknemer uit Bogota zich wanneer hij zomaar ontslagen wordt zonder enige vergoeding? Hoe beleef je de angst om besmet te raken als je in een land woont waar de gezondheidszorg erg rudimentair is? En hoe zit het met alle werknemers die hun beroep blijven uitoefenen zonder echte bescherming?

De IAO heeft berekend dat minstens 25 miljoen mensen werkloos zullen worden naar aanleiding van de crisis, en dat de crisis voor de werknemers zal leiden tot een inkomensverlies van 3,4 biljoen dollar!

De sociale crisis is nog maar net begonnen. Ze treft eerst (en vooral) de meest kwetsbare bevolkingsgroepen overal ter wereld, ook hier. Hoewel verklaringen over verbondenheid overal aan de orde zijn, aarzelen sommigen niet om van de situatie te profiteren om de werknemersrechten en de openbare vrijheden aan te vallen.

Veel mensen zeggen dat niets meer hetzelfde zal zijn als voorheen. Maar om ervoor te zorgen dat het 'post-coronatijdperk' beter zal zijn voor iedereen, moet er meer solidariteit zijn in de wereld. En dit vereist ook een sterkere vakbondssolidariteit.

Het is onmogelijk om alle informatie die we ontvangen uit de syndicale wereld op te lijsten, maar toch wilden we een kort overzicht geven van de manier waarop onze partners en kameraden in Latijns-Amerika, Afrika, Azië, maar ook Europa, reageren op de crisis.

■ EUROPESE EN INTERNATIONALE RELATIES

Coronavirus: welke antwoorden in Europa?

Heel Europa wordt geconfronteerd met de pandemie van het coronavirus. Na jarenlange bezuinigingen, onder meer aangestuurd door de Europese instellingen, proberen heel wat Europese landen nu met veel moeite het hoofd te bieden aan deze gezondheids crisis. Dit leidt tot verschillende nationale reacties. De vakbonden staan overal in de frontlinie om de gezondheid van de werknemers te beschermen, maar ook om de economische en sociale gevolgen van deze crisis het hoofd te bieden: er werden tripartiete overeenkomsten gesloten in Oostenrijk, Denemarken en Zweden teneinde o.a. ontslagen te vermijden, in Polen wordt de wet aangeklaagd die de sociale dialoog omzeilt, net als in Hongarije waar de rechtstaat wordt bedreigd, in Italië worden de essentiële productieactiviteiten herzien ... (meer info op www.etuc.org).

De EU, met beperkte bevoegdheden op gezondheidsvlak, richt zich voornamelijk op het economische met verschillende voorstellen: bevrozing van het begrotingspact om alle uitgaven op het gebied van volksgezondheid goed te keuren, investeringsinitiatief, goedkeuring van staatssteun, ter beschikking stellen van fondsen ... De Commissie lanceerde

ook het idee om een Europese werkloosheidsverzekering, een aanvulling op bestaande stelsels van tijdelijke werkloosheid, te testen specifiek voor deze situatie. Het debat over het voorstel om dit te financieren via een nieuw instrument voor gemeenschappelijke schuld (leningen aan EU-landen, 'corona-obligaties') is nog aan de gang.

Voor ABVV en EVV is het duidelijk dat de huidige crisis absoluut niet op dezelfde manier aangepakt mag worden als de financiële crisis van 2008. Dit is een kans om een ander maatschappelijk project uit te denken dat ons op Europees niveau kan verenigen door solidariteit, sociale rechtvaardigheid en het algemeen belang weer centraal te stellen. Het is het moment om onze productiemethoden, incl. het Europese industriebeleid, te heroverwegen in het licht van de milieu-uitdagingen.

sophie.grenade@abvv.be

Internationale solidariteit is van vitaal belang in crisistijd

Vandaag worstelen we om de pandemie in Europa in te perken, maar ook Afrika, Azië en Latijns-Amerika zijn niet gespaard gebleven. Hoewel we de Europese situatie betreuren, waarschuwen internationale experts ons voor de rampzalige sociale en gezondheidsgevolgen voor een zeer groot aantal ontwikkelingslanden waar de gezondheidszorg zwak, geprivatiseerd of zelfs onbestaand is.

Het ISVI-team staat permanent in contact met de vakbondspartners in het Zuiden. Deze laatste krijgen te maken met verschillende gradaties van afzonderingsmaatregelen en vertellen ons over hun strijd. Landen waar de informele economie wijdvertakt is, zijn bijzonder kwetsbaar. Jezelf afzonderen en verhongeren of naar buiten gaan en besmet worden? Dat is het dilemma. Voor Midden-Amerika, voor Afrika ten zuiden van de Sahara en voor de landen waar andere epidemieën al woeden, vrezen we het ergste. Ondanks de voedselhulp die zoveel mogelijk wordt ingezet voor deze precaire bevolkingsgroepen, is er niet altijd controle en vaak sterven de patiënten een pijnlijke dood op straat.

Er is ook goed nieuws. Dankzij de strijd van onze partner CGTP worden werknemers in Peru niet gedwongen om verlof op te nemen en kunnen ze hun loon behouden. In Cuba stimuleert onze partner SNTI de productie van ontsmettende handgel in de shampooafabrieken van de staat. In Benin wordt de focus van het ISVI-programma gedeeltelijk verlegd naar grootschalige bewustmakingscampagnes die onze partners willen voeren.

Deze gezondheids crisis is ook een sociale crisis: we zijn niet allemaal gelijk, noch vandaag, noch op langere termijn. Het zijn de armste en meest precaire bevolkingsgroepen die het meest worden getroffen. Internationale solidariteit is in deze crisisperiode van vitaal belang. Het is dringend om solide systemen voor sociale bescherming op te zetten. Compromissen daarover zijn niet langer mogelijk!

leticia.beresi@ifsi-isvi.be